

Quản lý giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài trời cho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường mầm non huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An

Võ Thị Thúy Hằng*

*Trường Mẫu Giáo Thuận Thành; huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An

Received: 2/6/2023; Accepted: 7/6/2023; Published: 12/6/2023

Abstract: On the basis of theoretical and actual research on the management of life skills education activities for children aged 5-6 years in preschools in Can Giuoc district, Long An province, the article proposes measures to manage life skills education through activities. outdoor for preschool children 5-6 years old at preschools of the district, in order to improve the quality of comprehensive education for preschool children 5-6 years old.

Keywords: Life skills education, 5-6 years old children, preschool, Can Giuoc district

1. Đặt vấn đề

Giáo dục kỹ năng sống (GDKNS) nhằm cung cấp cho trẻ MN những kỹ năng (KN) để giải quyết những tình huống thách thức trong cuộc sống là việc làm hết sức cần thiết. Các nhóm KNS có thể dạy cho trẻ em tuổi MN: nhóm KN chăm sóc bản thân; nhóm KN nhận thức; nhóm KN giao tiếp; nhóm KN cảm xúc;... Trong quá trình phát triển nhân cách nếu trẻ được sớm hình thành và tôn vinh các giá trị đích thực của mình thì trẻ sẽ có một nhân cách phát triển toàn diện, bền vững, có khả năng thích ứng và chống chọi với mọi biến động xã hội, biết tự khẳng định mình trong cuộc sống;... Đồng thời, trẻ đang ở trong giai đoạn học hỏi, tiếp thu, lĩnh hội những giá trị sống để phát triển nhân cách. Do đó, cần GDKNS cho trẻ để trẻ có nhận thức đúng và có hành vi ứng xử phù hợp ngay từ khi còn nhỏ. KN sống thay đổi theo nền văn hóa và hoàn cảnh xã hội.

Việc tích hợp GDKNS thông qua HĐ ngoài trời (HĐNT) là một việc làm rất khó khăn. Thêm vào đó, mỗi GV ngoài nghiên cứu chuyên môn còn phải tìm cho mình những nội dung để GDKNS thông qua HĐNT, trong khi có nhiều nội dung rất khó tích hợp GDKNS một cách hợp lý, khoa học và gây được hứng thú cho trẻ em. Vì vậy, quản lý GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ MN đặc biệt là trẻ 5 - 6 tuổi là rất cần thiết.

Huyện Cần Giuộc là một huyện có nền kinh tế tương đối phát triển của tỉnh Long An vì nơi đây có rất nhiều khu công nghiệp, đặc biệt là Cảng Quốc tế Long An. Thời gian qua HĐ GDKNS cho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN công lập trong huyện Cần Giuộc đã được triển khai và đã đạt được một số kết quả đáng

kể; song cũng còn nhiều bất cập. Vì thế nghiên cứu Quản lý GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An là rất cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đặc điểm HĐGD trẻ 5-6 tuổi ở trường MN

HĐ giáo dục ở mẫu giáo chủ yếu của trẻ là vừa học vừa chơi (thông qua vui chơi để học tập), trẻ tự do vui chơi và làm những việc mình thích như vẽ tranh, tô màu, ... Trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là giai đoạn các con chuẩn bị kết thúc bậc học MN và chuyển sang bậc học TH, là thời gian tuyệt vời cho việc phát triển trí não, khả năng nhận thức, trí nhớ, lập luận và khả năng giải quyết các vấn đề sau này của trẻ. Trong suốt thời gian này trẻ 5 - 6 tuổi được các cô giáo chăm sóc và tổ chức các HĐ học tập, vui chơi, rèn nề nếp một cách nhịp nhàng, phù hợp, đảm bảo đúng theo chương trình GDMN quy định.

+ *HĐ ngoài trời:* Sau giờ học cô cho trẻ ra sân hít thở không khí trong lành, chơi các trò chơi vận động, cô tổ chức cho trẻ lao động, vệ sinh quanh sân trường như: Nhặt lá, tưới cây.. để giữ môi trường lớp học luôn trong lành, xanh - sạch - đẹp. Thông qua HĐNT trẻ còn học được KN HĐ nhóm, mỗi nhóm, cô đưa ra một yêu cầu khác nhau tùy theo tình huống của trò chơi. Trẻ sẽ tự phân công xem ai là nhóm trưởng, ai sẽ phụ trách việc tổng hợp ý kiến rồi trình bày ý tưởng của trò chơi...

HĐNT tạo cho trẻ sự nhanh nhẹn và thích ứng với môi trường tự nhiên đồng thời giúp trẻ mạnh dạn, tự tin trong cuộc sống. Thông qua các HĐNT trẻ phát huy được tính tích cực chủ động của mình. Đồng thời trẻ có được sự thoải mái dễ chịu khi được ra ngoài hít

thở không khí trong lành của thiên nhiên xung quanh trẻ. Có thể nói HĐ vui chơi ngoài trời là khoảng thời gian trẻ yêu thích nhất trong ngày.

2.2. Nội dung và hình thức GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ 5- 6 tuổi tại trường MN

Nội dung GDKNS đối với trẻ MN cần tập trung vào những nội dung sau: Giúp trẻ nhận thức về bản thân: sự tự tin, tự lực, thực hiện những quy tắc an toàn thông thường, biết làm một số việc đơn giản; hình thành và phát triển các KN xã hội cần thiết: thể hiện tình cảm, sự chia sẻ, hợp tác, kiên trì, vượt khó; hình thành một số KN ứng xử phù hợp với gia đình, cộng đồng, bạn bè và môi trường.

Nội dung GDMN thông qua HĐNT cho trẻ 5 - 6 tuổi cần tập trung vào một số KN sau: KN giao tiếp với bạn bè; KN giao tiếp; KN thích nghi với môi trường; KN thích nghi với đám đông; KN khám phá không gian; KN khám phá sự vật; KN khám phá chất liệu; KN khám phá thiên nhiên; KN tự phục vụ cá nhân; KN cho trẻ tự chơi; KN hợp tác; KN ứng phó; KN giải quyết vấn đề; KN làm việc đội nhóm. Giáo dục trẻ bảo vệ môi trường; khám phá sự vật; khám phá chất liệu; khám phá thiên nhiên; KN tự phục vụ cá nhân; KN cho trẻ tự chơi; KN hợp tác; KN ứng phó; KN giải quyết vấn đề; KN làm việc đội nhóm.

2.3. Phương pháp và hình thức GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ 5- 6 tuổi tại trường MN

Đổi mới PPDH định hướng phát triển năng lực, phẩm chất cho trẻ nhằm phát huy tính tích cực ở trẻ ý thức KNS. Tăng cường tổ chức cho trẻ HĐ trải nghiệm sáng tạo trong hướng tới giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho trẻ 5 - 6 tuổi.

Đa dạng hóa và vận dụng các hình thức tổ chức GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi cho phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi. Ngoài ra, cần thực hiện giáo dục theo chủ đề, kết hợp với HĐ thực hành trải nghiệm. Tăng cường các HĐ tập thể, lao động, vệ sinh trường, lớp học, HĐ xã hội và các phong trào thi đua trong nhà trường để trẻ cùng tham gia., huyện Cần Giuộc, Long An

Bố trí thời gian HĐNT hợp lý theo điều lệ trường MN để đảm bảo tất cả các trẻ đều HĐ.

Tổ chức bồi dưỡng nâng cao trình độ, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ CB, GV để GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Thông qua HĐNT trẻ được giao tiếp với các vai khác, trẻ quan sát cách đối xử với trẻ khác thế nào, những gì xảy ra trong xung đột cá nhân, mỗi trẻ sẽ nhận ra được kết quả từ cách ứng xử của mình. Qua đó, trẻ được giao tiếp với nhau, thể hiện ý thức về bản thân mình, sự tự tin, tự lực, nhận biết và thể hiện được cảm xúc, tình cảm với con người, sự vật và hiện tượng

xung quanh, thể hiện hành vi và quy tắc ứng xử xã hội và quan tâm đến môi trường.

2.4. Thực trạng quản lý GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An

Tác giả khảo sát bằng phiếu với 27 CBQL. Trong đó 18 Lãnh đạo nhà trường, 9 tổ trưởng chuyên môn; 78 GV khối Lá; 99 cha mẹ trẻ 5 - 6 tuổi của 09 trường MN. Kết quả như sau:

CBQL các trường MN, mẫu giáo trong huyện được bồi dưỡng kiến thức về GDKNS cho trẻ. Từ đó, chỉ đạo GV tổ chức, thực hiện kế hoạch GDKNS cho trẻ 5 – 6 tuổi. Đội ngũ GV yêu nghề, mến trẻ, có kiến thức về GDKNS cho trẻ nói chung và GDKNS cho trẻ thông qua HĐNT nói riêng.

Sân chơi thoáng mát, có nhiều cây xanh và đồ chơi ngoài trời an toàn cho trẻ. Các trường xây dựng nhiều mô hình như: khu nhà chòi, ngã tư đường phố, khu vận động, sân bóng mini, vườn cô tích, bé vui với cát nước,... trẻ được vui chơi, trải nghiệm từ đó hình thành KNS cho trẻ. Các nội dung quản lý từ quản lý mục tiêu đến quản lý nội dung, hình thức và phương pháp GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi đều được thực hiện tương đối đầy đủ và đạt được kết quả ở mức bình thường. Trong đó, có những tiêu chí trong các nội dung quản lý được đánh giá ở mức thực hiện thường xuyên và đạt kết quả tốt. Đặc biệt, không có tiêu chí nào trong các nội dung quản lý được đánh giá ở mức không thực hiện và kết quả không tốt.

Tuy nhiên, vẫn còn một số CBQL, GV và CM trẻ chưa nhận thức được đầy đủ tầm quan trọng của HĐ GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi.

Điều kiện CSVC, trang thiết bị, đồ dùng đồ chơi ngoài trời còn hạn chế, thiếu phục vụ cho HĐ GDKNS cho trẻ thông qua HĐ ngoài trời.

2.5. Biện pháp quản lý GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN huyện Cần Giuộc

2.5.1. Tổ chức nâng cao nhận thức CBQL, GV về vai trò và ý nghĩa của GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN

Biện pháp này làm cho đội ngũ CBQL và GV hiểu đầy đủ vai trò quan trọng và ý nghĩa to lớn của GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN. Từ đó có nhận thức đúng đắn về trách nhiệm GDKNS cho trẻ 5 - 6 tuổi bằng tất cả các hình thức có thể. Trong đó có hình thức thông qua HĐNT.

Từ nhận thức được vai trò và ý nghĩa của GDKNS cho trẻ 5 - 6 tuổi thông qua HĐNT, CBQL và GV xác định rõ trách nhiệm của mình trong HĐ GDKNS cho trẻ.

2.5.2: Kế hoạch hóa HĐ GDKNS thông qua HĐNT

cho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN phù hợp với điều kiện thực tế của đơn vị

Xây dựng kế hoạch GDKNS cho trẻ thông qua HĐNT phải được LKH đầy đủ và thường xuyên; trở thành công việc thường nhật cùng với kế hoạch HĐ chung của nhà trường.

Cụ thể hóa các mục tiêu, yêu cầu, những công việc cần thực hiện trong kế hoạch HĐ của nhà trường, HĐ GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN là một thành phần trong kế hoạch HĐ chung nhưng cần được chú ý thỏa đáng. Không được làm cho HĐ này bị lu mờ hay lẫn với các HĐ giáo dục khác của nhà trường.

2.5.3: Chỉ đạo GV các lớp chủ động đa dạng hóa nội dung và hình thức GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN

Tăng cường sự chỉ đạo sát sao, phù hợp từ BGH đến các tổ, nhóm chuyên môn, sự chỉ đạo của TCM đến GV nhằm tạo sự thay đổi về PP tổ chức GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN.

Thúc đẩy sự chủ động, sáng tạo của đội ngũ GV, nhân viên trong nhà trường trong xác định các KNS phù hợp với thực tế cần giáo dục cho trẻ, tìm kiếm các hình thức và phương pháp giáo dục phù hợp hiệu quả để vận dụng KNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi.

2.5.4. Tổ chức bồi dưỡng năng lực GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ 5 - 6 tuổi của GV các trường MN

Tổ chức được các lớp bồi dưỡng và khuyến khích GV tự bồi dưỡng để nâng cao được năng lực chuyên môn nghiệp vụ của đội ngũ GV. Trong đó chú trọng đầy đủ đến năng lực tổ chức GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi ở đội ngũ GV.

Trong các HĐ bồi dưỡng cần chú ý bồi dưỡng đầy đủ các thành tố của hai năng lực: năng lực tổ chức GDKNS và năng lực tổ chức HĐNTcho trẻ ở đội ngũ GV. Trên cơ sở đó nâng cao năng lực tổ chức GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi ở GV lớp Lá, giúp họ tổ chức tốt các HĐ GDKNS cho trẻ, trong đó có hình thức thông qua HĐ ngoài trời.

2.5.5: Đổi mới KTĐG HĐ GDKNS thông qua HĐNT cho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN

Thu thập đủ thông tin về quá trình thực hiện các HĐ GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN; giúp lãnh đạo các trường có đủ cơ sở đưa ra các tác động điều chỉnh các HĐ GDKNS cho trẻ 5 - 6 tuổi.

Đánh giá khách quan các kết quả của HĐ GDKNS để có cơ sở khen thưởng, khích lệ những GV hoàn thành tốt nhiệm vụ. Đồng thời có cơ sở đưa ra các tác động điều chỉnh kế hoạch ban đầu đề ra để kế hoạch phù hợp với yêu cầu giáo dục và điều kiện thực tế của các trường. Qua đó có thể nâng cao được chất lượng

GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN.

2.5.6: Đầu tư CSVC, trang thiết bị phục vụ GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN

Tăng cường đầu tư CSVC, trang thiết bị nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho đổi mới nội dung, hình thức và phương pháp GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường MN.

Tận dụng hết khả năng của ngân sách được cấp cùng với việc tận dụng mọi nguồn lực có thể huy động để có điều kiện đầu tư xây dựng CSVC, mua sắm trang thiết bị, đồ dùng, đồ chơi, bố trí không gian ngoài trời để GDKNS cho trẻ một cách hiệu quả nhất.

Phối hợp với các cơ sở ngoài trường để có thể được mượn không gian tổ chức các HĐ GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ. Với phương châm vừa tiết kiệm cho nhà trường vừa lôi cuốn được sự tham gia giúp đỡ của các cơ sở, cơ quan đơn vị có không gian phù hợp với yêu cầu GDKNS cho trẻ.

3. Kết luận

GDKNS cho trẻ MN là một nội dung quan trọng trong chương trình GDMN. Có nhiều hình thức GDKNS cho trẻ, trong đó có hình thức giáo dục thông qua HĐ ngoài trời. HĐNTđóng vai trò rất quan trọng trong việc giáo dục trẻ, mang đến cho các con một môi trường học tập năng động, tích cực. Thông qua các HĐNTcó thể giáo dục cho trẻ rất nhiều nội dung, trong đó có các KNS. Để nâng cao hiệu quả quản lý GDKNS thông qua HĐNTcho trẻ 5 - 6 tuổi tại các trường MN huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An cần thực hiện tốt 6 biện pháp đề xuất, các biện pháp có mối quan hệ chặt chẽ với nhau nên khi triển khai thực hiện cần đảm bảo sự đồng bộ của các biện pháp thì mới có thể đạt được hiệu quả cao. Kết quả khảo nghiệm qua ý kiến đánh giá của CBQL và GV cho thấy: cả 6 biện pháp đều có tính cần thiết và tính khả thi ở mức cao.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), *Thông tư 04/2014/TT-BGDĐT ban hành quy định về quản lý HĐ GDKNS và HĐNT chính khóa*.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2015), *Công văn 463/BGDĐT-GDĐT Hướng dẫn triển khai thực hiện GDKNS tại các cơ sở GDMN, GDPT, GDTX*.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 52/2020/TT-BGDĐT Điều lệ trường MN, ngày 31 tháng 12 năm 2020*.
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), số 01/2021/VBHN-BGDĐT- Thông tư ban hành chương trình giáo dục MN, ngày 13 tháng 4 năm 2021.